

[Startpagina](#) > ... > [Gerechtelijke Stappen](#) > [Bemiddeling/mediation](#) > [Bemiddeling In EU-landen](#) > [Spain](#)

Bemiddeling in EU-landen

Inhoud aangereikt door
Spanje

Spanje

Een van de verschijnselen die de rechtspraak in Spanje de laatste jaren beïnvloedt, is de toename van het aantal rechtszaken, die gevolgen heeft voor de soepele werking van de rechtspraak. Daarom wordt er gezocht naar alternatieve manieren om conflicten op te lossen die efficiënter zijn dan de mogelijkheden die het huidige model biedt. Bemiddeling/mediation is een van deze manieren, naast arbitrage en verzoening.

Met wie contact opnemen?

Zie de informatie over het vinden van een mediator in Spanje.

Op welke gebieden is bemiddeling/mediation toegestaan en/of het meest gebruikelijk?

Wet 5/2012 van 6 juli 2012 inzake bemiddeling/mediation in burgerlijke en handelszaken zet Richtlijn 2008/52/EG van het Europees Parlement en de Raad van 21 mei 2008 om in Spaans nationaal recht. Deze wet stelt een minimumkader voor de bemiddelings-/mediationpraktijk in zonder afbreuk te doen aan de bepalingen die door de autonome gemeenschappen zijn vastgesteld.

Bemiddeling/mediation in het arbeidsrecht

Bemiddeling/mediation is heel gebruikelijk in arbeidsrechtelijke kwesties. Soms is het verplicht om eerst bemiddeling/mediation te proberen voordat naar de rechter kan worden gestapt. Bij collectieve conflicten is bemiddeling/mediation de regel, en in enkele autonome gemeenschappen vindt nu ook bij individuele conflicten vaker bemiddeling plaats.

De autonome gemeenschappen hebben instanties die zich speciaal met bemiddeling/mediation in arbeidsrechtelijke kwesties bezighouden. Op nationaal niveau biedt de Interconfederale Dienst voor bemiddeling en arbitrage ("Servicio Interconfederal de Mediación y Arbitraje" - SIMA) gratis bemiddelingsdiensten aan bij conflicten die de bevoegdheden van de instanties van de [autonome gemeenschappen](#) te buiten gaan.

Wet 36/2011 inzake de arbeidsrechtbanken bevat de geheel nieuwe bepaling dat als algemene regel alle aanvragen vergezeld moeten gaan van een certificaat waarin wordt verklaard dat eerder een poging tot verzoening of bemiddeling/mediation is ondernomen voor de toepasselijke administratieve dienst, de Dienst voor bemiddeling, arbitrage en verzoening ("Servicio de Mediación, Arbitraje y Conciliación" - SMAC), of voor organen die dergelijke functies vervullen uit hoofde van een collectieve overeenkomst, hoewel in het daaropvolgende artikel de procedures worden genoemd die van deze eis zijn vrijgesteld.

Wet 36/2011 bevat een uitdrukkelijke verwijzing naar bemiddeling/mediation, niet alleen tijdens verzoening vóór het proces, maar ook wanneer de gerechtelijke procedure al loopt.

Bemiddeling/mediation in het civiele en het familierecht

Wet 5/2012 inzake bemiddeling/mediation in burgerlijke en handelszaken biedt de mogelijkheid om de partijen in de preliminaire zitting mede te delen dat zij gebruik kunnen maken van bemiddeling/mediation om te proberen het geschil te beslechten en dat de rechtbank, gelet op het doel van de gerechtelijke procedure, de partijen kan uitnodigen om te proberen een overeenkomst tot stand te brengen die een einde aan de procedure maakt, of om de partijen toe te staan om opschorting van de procedure te verzoeken, zodat zij een poging tot bemiddeling/mediation of arbitrage kunnen ondernemen.

Wet 5/2012 betekent een grote verandering op dit rechtsgebied, in de zin dat hij in het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering een uitdrukkelijke verwijzing naar bemiddeling/mediation als een van de buitengerechtelijke manieren om een procedure te beëindigen, invoert.

Wat het Spaanse systeem betreft, is de bemiddelings-/mediationprocedure het meest gestructureerd en het verst ontwikkeld op het gebied van het familierecht.

Op het niveau van de centrale overheid is Wet 15/2005 een belangrijke stap voorwaarts doordat hij bemiddeling/mediation ziet als een vrijwillige alternatieve manier om familieconflicten op te lossen en vrijheid tot een van de hoogste waarden van het Spaanse rechtssysteem verklaart; de wet bepaalt dat de partijen de rechtbank op elk moment kunnen verzoeken de procedure op te schorten, zodat zij gebruik kunnen maken van gezinsbemiddeling en kunnen proberen om via overleg tot een oplossing voor de geschilpunten te komen.

Het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering voorziet bovendien in de mogelijkheid dat de partijen, in onderlinge overeenstemming, verzoeken om de procedure op te schorten, zodat zij gebruik kunnen maken van bemiddeling/mediation, maar het schrijft niet voor dat de rechtbank de procedure ab initio moet opschorten om de partijen door te verwijzen naar een informatiebijeenkomst, noch wordt een dergelijke stap aanbevolen.

De gezinsbemiddelingsdiensten die in de verschillende autonome gemeenschappen worden aangeboden, lopen sterk uiteen en kunnen zelfs binnen een gemeenschap per gemeente variëren. Sommige autonome gemeenschappen, bijvoorbeeld Catalonië, bieden de dienst zelf aan, terwijl in andere autonome gemeenschappen de gemeenten (*ayuntamientos*) de aanbieders van de gezinsbemiddelingsdiensten zijn.

De Algemene Raad voor de rechterlijke macht (*Consejo General del Poder Judicial*) steunt en ziet toe op de bemiddelingsinitiatieven van diverse rechtbanken in Spanje, die worden ondersteund door de autonome gemeenschappen, universiteiten, gemeenten en verenigingen.

Bemiddeling/mediation in het strafrecht

Het doel van bemiddeling/mediation in het kader van het strafrecht is tweeledig: enerzijds reclassering van de dader en anderzijds schadeloosstelling van het slachtoffer.

In het jeugdstrafrecht (van 14 tot 18 jaar) is bemiddeling/mediation expliciet in regels neergelegd als instrument ten behoeve van de heropvoeding van de minderjarige. In deze rechtssfeer wordt de bemiddeling/mediation uitgevoerd door de ondersteunende teams van het Openbaar Ministerie voor jeugdzaken (*Fiscalía de Menores*), hoewel ook instanties van autonome gemeenschappen en andere instanties en verenigingen op dit gebied bemiddelingswerk kunnen verrichten.

In het strafrecht voor volwassenen is bemiddeling/mediation niet gereguleerd, hoewel er in de praktijk op basis van de straf- en strafproceswetgeving, die onderlinge overeenstemming en verlaging van de straf bij compensatie of herstel van de schade toestaat, alsmede op basis van de toepasselijke internationale wetgeving in enkele provincies wel bemiddelingsdiensten worden uitgevoerd.

Bemiddeling/mediation vindt over het algemeen plaats met betrekking tot lichte strafbare feiten, zoals overtredingen, maar is ook mogelijk in processen vanwege ernstige delicten wanneer de omstandigheden dat vereisen.

Wat betreft huiselijk geweld, verbiedt Organieke Wet 1/2004 inzake uitgebreide beschermingsmaatregelen tegen gendergerelateerd geweld bemiddeling/mediation uitdrukkelijk in gevallen waarin sprake is van gendergerelateerd geweld. Er zijn echter steeds meer voorstanders van bemiddeling/mediation in deze tak van

het rechtssysteem, omdat het zinvol is om per geval te beoordelen of bemiddeling/mediation passend is of niet. In dit verband benadrukt het verslag over gendergerelateerd geweld in het gezin uit 2001 van de Algemene Raad voor de rechterlijke macht dat overtredingen of delicten waarbij sprake is van huiselijk geweld, naar de burgerlijke rechter moeten worden verwezen.

De Algemene Raad voor de rechterlijke macht steunt en ziet toe op de bemiddelingsinitiatieven van rechtbanken van instructie (*Juzgados de Instrucción*), strafrechtbanken (*Juzgados de lo Penal*) en provinciale rechtbanken (*Audiencias Provinciales*) in Spanje. In kwantitatieve zin zijn de belangrijkste experimenten tot nu toe uitgevoerd in Catalonië en Baskenland.

Bemiddeling/mediation in contentieuze administratieve procedures

De wet inzake contentieuze administratieve procedures voorziet niet uitdrukkelijk in de mogelijkheid om gebruik te maken van alternatieve manieren om geschillen met hulp van een derde partij te beslechten, hoewel hij dergelijke manieren evenmin verbiedt.

Deze wet voorziet ook in de mogelijkheid de rechtmatigheid van administratieve activiteiten te laten beoordelen op andere manieren die een aanvulling zijn op de gerechtelijke middelen, teneinde de toename van het aantal onnodige rechtszaken te voorkomen en betaalbare en snelle methoden te verschaffen om de talrijke geschillen te beslechten.

Het [portal voor de rechtspraak \(Administración de Justicia\)](#) bevat informatie over de gerechtelijke instanties die gerechtelijke bemiddelingsdiensten aanbieden op het gebied van het civiele, handels-, straf-, familie- en arbeidsrecht, alsook over de verschillende buitengerechtelijke bemiddelingsdiensten die door verschillende beroepsorganisaties worden aangeboden.

Moeten specifieke voorschriften in acht worden genomen?

Over het algemeen wordt de bemiddeling/mediation uitgevoerd door een onpartijdige derde die de vertrouwelijkheid moet bewaren.

De partijen, bijgestaan door hun advocaten, kunnen besluiten een bemiddelingspoging te ondernemen en dit besluit meedelen aan de rechtbank, of ze kunnen door de rechter worden aangespoord om bemiddeling/mediation te zoeken wanneer deze van mening is dat bemiddeling zinvol kan zijn.

In het strafrecht wordt eerst contact opgenomen met de dader, en pas wanneer deze toestemming geeft voor een bemiddelingspoging wordt contact opgenomen met het slachtoffer.

Informatie en opleiding

Wet 5/2012 inzake bemiddeling/mediation in burgerlijke en handelszaken bepaalt dat de bemiddelaar/mediator over een officiële academische graad moet beschikken of met succes een voortgezette beroepsopleiding moet hebben afgerond en dat hij/zij een specifieke opleiding tot bemiddelaar/mediator moet hebben gevolgd die moet zijn verkregen door een of meer specifieke cursussen te volgen die worden aangeboden door passend geaccrediteerde instellingen en die in het hele land geldig zijn voor de uitoefening van de functie van bemiddelaar/mediator.

Slechts enkele wetten en regelingen van sommige autonome gemeenschappen hebben betrekking op de opleiding die noodzakelijk is om als gezinsbemiddelaar werkzaam te kunnen zijn. In het algemeen wordt van een bemiddelaar/mediator gevraagd dat hij of zij een universitaire titel van middelhoog tot hoog niveau heeft en een specifieke praktische opleiding tot bemiddelaar/mediator heeft gevolgd, die moet bestaan uit sterk praktijkgerichte cursussen met een duur van 100 tot 300 uur.

De specifieke opleiding tot mediator wordt normaliter aangeboden door universiteiten en beroepscolleges, zoals die van psychologen en advocaten.

Hoeveel kost bemiddeling/mediation?

Over het algemeen is bemiddeling/mediation via de rechtbank gratis.

In de sfeer van het arbeidsrecht zijn de diensten van de autonome gemeenschappen en de SIMA gratis.

Met betrekking tot het familierecht zijn de diensten die worden aangeboden door instanties die met de rechtbank samenwerken, over het algemeen gratis. In Catalonië bestaat regelgeving over de prijs van de bemiddelingsprocedure voor personen die geen recht op gratis rechtsbijstand hebben.

In het strafrecht is bemiddeling/mediation door overheidsinstanties gratis.

De partijen kunnen ook afzien van bemiddeling/mediation via de rechtbank en vrijelijk zelf een bemiddelaar inschakelen en deze een onderling overeengekomen honorarium betalen. Wat betreft de kosten van bemiddeling/mediation, bepaalt Wet 5/2012 uitdrukkelijk dat de kosten, ongeacht of de bemiddeling/mediation tot een overeenkomst heeft geleid, gelijkelijk moeten worden verdeeld tussen de partijen, tenzij de partijen anders zijn overeengekomen.

Teneinde buitengerechtelijke geschillenbeslechtingen aan te moedigen, voorziet Wet 10/2012 houdende regeling van bepaalde vergoedingen met betrekking tot de rechtsbedeling en het Nationaal Instituut voor toxicologie en forensische wetenschappen in terugbetaling van het bedrag van de vergoeding wanneer een buitengerechtelijke schikking leidt tot besparing van een deel van de kosten van de verrichte diensten.

Kunnen overeenkomsten die via bemiddeling/mediation tot stand zijn gekomen, ten uitvoer worden gelegd?

Wet 5/2012 bepaalt dat partijen een bemiddelingsovereenkomst die via bemiddeling/mediation tot stand is gekomen, formeel kunnen registreren.

Wanneer de bemiddelingsovereenkomst in een andere staat moet worden toegepast, moet behalve de formele registratie in voorkomend geval ook worden voldaan aan de eventuele eisen van de internationale verdragen waarbij Spanje partij is, en aan regels van de Europese Unie.

Wanneer de overeenkomst tot stand is gekomen via bemiddeling/mediation die plaatsvond na de aanvang van een gerechtelijke procedure, moeten de partijen de rechtbank verzoeken de overeenkomst rechtsgeldig te verklaren conform de bepalingen van de wet inzake civiele procedures.

De mogelijkheid om een bemiddelingsovereenkomst uit te voeren, hangt af van de mate van handelingsvrijheid die de partijen hebben met betrekking tot het onderwerp waarover overeenstemming is bereikt.

Links

[SERVICIO INTERCONFEDERAL DE MEDIACIÓN Y ARBITRAJE DE ESPAÑA](#)

■ Laatste update: 17/01/2024

De verschillende taalversies van deze pagina worden bijgehouden door de betrokken lidstaten. De informatie wordt vertaald door de diensten van de Europese Commissie. Eventuele aanpassingen zijn daarom mogelijk nog niet verwerkt in de vertalingen. De Europese Commissie aanvaardt geen verantwoordelijkheid of aansprakelijkheid met betrekking tot informatie of gegevens in dit document. Zie de juridische mededeling voor auteursrechtelijke bepalingen van de lidstaat die verantwoordelijk is voor deze pagina.